

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

25 oktober 2005

BELEIDSBRIEF

Cultuur

Beleidsprioriteiten 2005-2006

ingediend door de heer Bert Anciaux,
Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel

INHOUD

	Blz.
1. SITUERING T.O.V. HET REGEERAKKOORD EN DE BELEIDSNOTA CULTUUR	5
1.1. UITVOERING REGEERAKKOORD	5
1.1.1. Het bevorderen van de cultuurparticipatie	5
1.1.2. Het stimuleren van de creativiteit en diversiteit	5
1.1.3. Het verbeteren van de randvoorwaarden	5
1.1.4. Het opzetten van internationale samenwerkingsverbanden	5
2. OPVOLGING RESOLUTIES EN MOTIES VLAAMS PARLEMENT	6
2.1. RESOLUTIE MOGELIJKE VERKOOP VAN HET HUIS VAN OOMBERGEN	6
2.2. MET REDENEN OMKLEDE MOTIES.....	6
2.2.1. Motie voor vzw Flagey	6
2.2.2. Motie over de beleidsnota cultuur	6
2.2.3. Motie over culturele diversiteit	7
2.3. Integraal beleid.....	8
3. TRANSVERSALE DOMEINEN	10
3.1. Cultuurparticipatie.....	10
3.2. Culturele diversiteit	11
3.3. Internationaal cultuurbeleid	11
3.4. Grote instellingen en fondsen	12
3.5. Culturele infrastructuur.....	12
3.6. Cultuur en onderwijs.....	13
3.7. Cultuur en toerisme.....	13
3.8. E-cultuur	14
3.9. Een nieuw beleidsinstrument voor de cultuurindustrieën	14
3.10. Leenrecht en billijke vergoeding.....	15
4. PROFESSIONELE KUNSTEN	17
5. CULTUREEL ERFGOED	21
5.1. Erfgoedconvenants.....	21
5.2. Volkscultuur	21
5.3. Musea ..	22
5.4. Archieven	22
5.5. Collectie van de Vlaamse Gemeenschap	22
5.6. Week van de smaak	23
6. SOCIAAL-CULTUREEL WERK	25
6.1. Lokaal cultuurbeleid	25

6.2. Sociaal-cultureel volwassenenwerk	26
6.3. Amateurkunsten.....	27
6.4. Vlaamse circussen.....	27
6.5. Participatiebeleid naar mensen in armoede	28

---

1 SITUERING T.O.V. HET REGEERAKKOORD EN DE BELEIDSNOTA CULTUUR

1.1 Uitvoering regeerakkoord

Het zevende hoofdstuk van het regeerakkoord " Vrije tijd, cultuur, sport, jongeren en vrijwillige inzet in verenigingen" legt in een eerste paragraaf de nadruk op de noodzaak van een rijk cultureel aanbod voor de gehele samenleving. Daarbij wordt het accent gelegd op:

1.1.1 Het bevorderen van de cultuurparticipatie

De bevordering van de cultuurparticipatie en -educatie door en voor allen blijft één van mijn prioriteiten. Op de 2de Dag van de Cultuurcommunicatie (13 december 2004) heb ik nogmaals beklemtoond dat cultuurcompetentie en -participatie tot de belangrijkste aandachtspunten behoren in de cultuurbeleidsnota. Na een analyse van wat momenteel allemaal in de steigers staat, werd de start gegeven voor een actieplan waarvan de eerste resultaten zullen worden meegedeeld op de 3de Dag van de Cultuurcommunicatie op 13 december 2005.

1.1.2 Het stimuleren van de creativiteit en diversiteit

Diversiteit, dynamiek en vernieuwing in het cultuurlandschap worden ondersteund en versterkt ook in het bevorderen van synergieën met onderwijs en toerisme via concrete protocollen van overleg en samenwerking. Met economie worden de randvoorwaarden voor de opstart van de ondersteuning van de cultuurindustrie onderzocht in een actieplan dat begin 2006 operationeel wordt. Ten slotte is met de eerste uitgereikte attesten dit najaar aan deelnemers binnen het ANTENA-project een belangrijke stap gezet in het gestaag werken aan maatschappelijke en culturele integratie van etnisch-culturele minderheden.

1.1.3 Het verbeteren van de randvoorwaarden

Met het meerjarenplan voor de culturele infrastructuur werd een lange termijn visie ontwikkeld met een groeiscenario en perspectieven. Dit najaar worden de samenwerkingsovereenkomsten met de twee culturele fondsen (Letteren en Audiovisueel) geactualiseerd. Ook de bovenbouw binnen cultuur (administratie, adviesraden en steunpunten) is in volle evaluatie en evolutie met het oog op een Betere taakverdeling.

1.1.4 Het opzetten van internationale samenwerkingsverbanden.

Een ad hoc werkgroep werd opgericht met de bedoeling een werknota en actieplan op te maken voor de nieuw op te richten Internationale cultuurbeleidcel. De werkzaamheden van deze ICB zullen gealigneerd worden op de structuur van het Departement en de agentschappen die vanaf 1 januari operationeel worden. Deze nieuwe cel zal vanuit een geïntegreerde aanpak ons internationaal cultuurbeleid in kaart brengen, aansturen en regisseren.

---

2 OPVOLGING RESOLUTIES EN MOTIES VLAAMS PARLEMENT

2.1 Resolutie mogelijke verkoop van het Huis van Oombergen.

Op 22 december 2004 werd een resolutie aangenomen betreffende een eventuele verkoop van het Huis van Oombergen. In het kader van het lange termijnbeleid voor culturele infrastructuur heb ik meegedeeld dat het gebouw niet wordt verkocht en eigendom blijft van de Vlaamse Gemeenschap. Er wordt wel gezocht naar een partner die het pand in langdurige erfpacht neemt. De KANTL zal in het gebouw gehuisvest blijven, maar door een betere indeling en invulling van de bestaande ruimtes zal het historisch meest waardevolle deel van het gebouw een publieke bestemming krijgen en daardoor voor een breed publiek toegankelijk worden.

2.2 Met redenen omklede moties

2.2.1 Motie voor vzw Flagey

Op 19 januari 2005 werd een motie aangenomen in plenaire vergadering respectievelijk over de subsidie aan de vzw Flagey en over de financiële ondersteuning van het cultuurcentrum Flagey in Elsene en de communicatie terzake.

De vzw Flagey heeft een aanvraagdossier ingediend voor een structurele ondersteuning als muziekclub binnen het Kunstendecreet voor de periode 2007-2009. Uiterlijk op 30 juni 2006 zal ik mijn voorstel van beslissing voor leggen aan de Vlaamse Regering.

In overleg met de Franse Gemeenschap bereid ik een cultureel samenwerkingsakkoord voor tussen beide gemeenschappen met het oog op een optimale afstemming en samenwerking op het vlak van de cultuur, in een geest van wederzijds respect en niet-inmenging in elkaars bestuurlijke en territoriale integriteit. Daarbij zal ik erop toezien dat de subsidiëring van Flagey enkel tijdelijk via het Vlaams-Brusselfonds geschiedt en vanaf 2007 geregeld wordt op basis van het kunstendecreet, zodat deze subsidiëring niet tot gevolg zou hebben dat nieuwe impulsen via het Vlaams-Brusselfonds onmogelijk worden of dat bestaande initiatieven die via dit fonds gefinancierd worden, in het gedrang zouden komen.

2.2.2 Motie over de beleidsnota cultuur

Op 2 maart 2005 werd een motie aangenomen in plenaire vergadering over de beleidsnota Cultuur 2004-2009.

De strategische doelstellingen die in de beleidsnota Cultuur 2004-2009 worden geformuleerd, zullen gefaseerd worden omgezet in een concreet beleid en geïmplementeerd worden met prioriteit voor de bevordering van de gemeenschapszin en de ontwikkeling van de eigenheid van de diverse kunst- en cultuursectoren. De doelstellingen worden uitgevoerd met enerzijds aandacht voor de continuïteit van het beleid – daarbij expliciet tijd makend voor

monitoring, evaluatie en een open dialoog met de betrokken actoren uit het middenveld – en anderzijds voor de geplande actualisering, uitbreidingen en vernieuwingen, en in het bijzonder voor het evenwicht tussen de geformuleerde ambities, de administratieve verplichtingen en de structureel beschikbare budgetten. De vernieuwing zal zich in het bijzonder toespitsen op het operationaliseren rond drie specifieke onderdelen, met name de cultuurindustrieën, de semi-professionele aanpak en de uitdaging van de digitalisering, om het beleidsinstrumentarium van de Vlaamse overheid inzake het cultuurbeleid in belangrijke mate te verrijken. De recente decreten betreffende sociaal-cultureel werk voor volwassenen, lokaal cultuurbeleid, erfgoed en musea, kunsten en amateur-kunsten worden nauwlettend uitgevoerd, opgevolgd en indien nodig bijgestuurd.

Zoals reeds hoger aangegeven maken we werk van een geïntegreerd en omvattend infrastructuurbeleid. Het belang van de participatie in en aan het cultuurbeleid wordt permanent geaccentueerd en geconcretiseerd met bijzondere aandacht voor interculturaliteit en het bereiken van mensen die met (kans)armoede geconfronteerd worden. Ik zal waken over de groeikansen binnen het cultuurbeleid als geheel en in zijn diverse onderdelen, meer bepaald voor het erfgoed, het internationale cultuurbeleid, het kunstendecreet, met bijzondere aandacht voor de beeldende kunsten en het sociaal-artistiek werk, de sociaal-culturele sector en de bevordering van de participatie aan cultuur. De eerste implementatie van het kunstendecreet heeft dit genoegzaam aangetoond én in de stijging van de beschikbare middelen én in de specifieke aandacht voor de voornoemde deelsectoren. De geplande evaluatie van de steunpunten, de administratie en de adviesraden is in volle ontwikkeling en moet resulteren in een strategisch plan, zodat hun ondersteunende werking tijdens deze legislatuur geoptimaliseerd kan worden.

2.2.3 Motie over culturele diversiteit

Op 13 april 2005 werd een motie aangenomen in plenaire vergadering over respectievelijk de koppeling van subsidies voor sport- cultuur- en jeugdverenigingen aan quota voor allochtonen en over allochtonen in cultuur-, jeugd- en sportverenigingen.

In de motie wordt expliciet gevraagd naar een diversiteitplan dat tot stand komt in samenspraak met de diverse actoren en rekening houdt met de eigenheid van de verschillende verenigingen, actoren, sectoren, disciplines en etnisch-culturele minderheden. Tegelijk moeten alle betrokken actoren ertoe worden aangezet om de onderlinge en interne kennismaking, ontmoeting en samenwerking te stimuleren, zowel op het individuele als op het collectieve vlak. Aan dat diversiteitplan werd ondertussen hard gewerkt volgens de principes hierboven beschreven. Het plan wordt in het voorjaar van 2006 voorgesteld.

Op 7 juli 2005 werd een motie aangenomen in plenaire vergadering over de evaluatie van het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk.

Zoals afgesproken zal ik de evaluatie in twee fasen organiseren. Dit najaar zal vooral geëvalueerd worden op de planlastverlichting waartoe ik de nodige initiatieven zal nemen opdat de sector al in 2006 concrete effecten kan ondervinden. Daarbij zal ik zeker aandacht schenken aan de IKZ-nota (integrale kwaliteitszorg), het jaarplan, het jaarverslag en het beleidsplan en daarbij proberen om de hoeveelheid in te dienen papier te verminderen, maar ook de timing van indiening van de verschillende documenten beter op de werking van

de organisaties af te stemmen. In 2007 evalueren we de uitvoering van het decreet op het sociaal-cultureel volwassenenwerk, in samenspraak met de sector, om na te gaan of en in welke mate de beoogde doelstellingen al concreet op het terrein ingevuld worden. De financiële gevolgen van de beoordeling van de beleidsplannen van de organisaties stellen we uit tot na de tweede evaluatie in 2007. Het spreekt voor zich dat ik de evaluatie zal uitvoeren in een open communicatie met het Vlaams Parlement.

2.3 Integraal beleid

De beleidsnota Cultuur 2004-2009 legt sterk de nadruk op een geïntegreerde aanpak van de grote doelstellingen binnen ons zo transparant als mogelijk cultuurbeleid, dat, naast het waarborgen van de rijkdom binnen het culturele landschap, het verbreden en verdiepen van participatie en competentie voorop stelt.

Deze doelstellingen krijgen gestalte in een aantal acties, zoals in nieuwe regelgeving, heroriëntaties van begrotingsposten, campagnes en nieuwe initiatieven, maar vooral in de uitkristallisering en concretisering van een aantal onderliggende principes zoals kwaliteit, geïntegreerd beleid, transparantie en gemeenschapsvorming.

De noodzakelijkheid van een kwalitatieve benadering laat zich steeds beter zien in een aantal domeinen die in het verleden haast uitsluitend kwantitatief werd benaderd, zoals het sociaal- cultureel volwassenenwerk, de amateur-kunsten, de cultuurcentra, de bibliotheken,.... Cultuur is niet alleen te vatten in getallen, maar des te meer in inhouden, methoden en maatschappelijke doelstellingen.

Het thema van de cultuurparticipatie is niet meer weg te denken uit het maatschappelijke debat over ons cultuurbeleid. Dat komt indirect tot uiting in de decreten en reglementen, maar ook in directe initiatieven zoals de projecten voor rechtstreekse Cultuurparticipatie, de werking van CultuurNet in het algemeen en het CultuurWeb in het bijzonder en de toenadering tussen Cultuur en respectievelijk Onderwijs en Toerisme. De resultaten van het grote cultuurparticipatieonderzoek van Re-Creatief Vlaanderen tonen onomwonden aan dat de cultuurparticipatie vergroten en verbreden enkel kan slagen door de inzet van verschillende instrumenten (waaronder scholarisatie cruciaal blijft), bij vele groepen uit de bevolking en met verschillende methoden. Het spreekt voor zich dat een verhoging en verbreding van de cultuurparticipatie samen moet gaan met de verdieping van de culturele competentie. Dit uit zich in het beleid voor de cultuurcentra, de bibliotheken, de kunsteducatie en de leesbevordering.

De indeling en de transparantie van het cultuurbeleid werden stapsgewijs verder ontwikkeld met als resultaat een goede ordening van adviesraden, beoordelingscommissies en steunpunten. Een efficiëntere, beter ondersteunde advisering versterkt, zoals aangetoond bij de eerste implementatie van het Kunstendecreet, de kwaliteit van het cultuurbeleid. Het maakt de motieven en keuzes zichtbaar en bespreekbaar. De rol, de positie en de verwachtingen van de steunpunten moeten het komende jaar worden scherp gezet, zodat hun meerwaarde voor het veld én de overheid kan toenemen.

Ook het erfgoeddecreet en het lokaal cultuurbeleid ademen deze geïntegreerde aanpak uit. Ik zal trouwens blijven ijveren voor een meer op elkaar inspelen van de decreten voor het lokaal jeugd-, sport- en cultuurbeleid. Dit moet blijken uit vergelijkbare uitgangspunten, procedures en structuren. Het Vlaams

beleid terzake zal zo een beter antwoord geven op de brede vrijetijdsvragen en – verzuchtingen van het brede publiek en kinderen en jongeren in het bijzonder. Een andere nadruk ligt in de planlastvermindering voor zowel de verschillende overheidsniveaus (inclusief de Vlaamse overheid) als de actoren binnen het zogenaamde middenveld. Ook dit moet op korte termijn zijn beslag krijgen in de aanpassing van het beleidsinstrumentarium.

---

3 TRANSVERSALE DOMEINEN

3.1 Cultuurparticipatie

Tijdens de vorige regeerperiode is het grootste gedeelte van de regelgeving van het cultuurbeleid hervormd. Participatie was daarbij steeds één van de constanten. Niet enkel in de regelgeving voor het sociaal-culturele werk voor jeugd en volwassenen, maar ook in het kunsten- en het erfgoeddecreet was er veel oog voor de participatie en de spreiding van cultuur in de brede zin van het woord. Deze wetgevende beweging heeft ook gevolgen gehad voor de zichtbaarheid van cultuur in de samenleving, voor meer maatschappelijk debat en voor dynamiek in het veld. Alle gesubsidieerde actoren worden daarbij uitgenodigd om grondig na te denken over hun maatschappelijke positie, de wijze waarop ze naar buiten treden, de dialoog met de diverse publieken, hun marketingpositie en dergelijke meer.

Dit algemene kader wil ik het komende jaar verder doortrekken. Daarom zullen decreten en andere maatregelen systematisch gescreend worden op hun effecten op de cultuurparticipatie. Het accent ligt daarbij zowel op 'deelnemen' als op 'deelhebben' aan cultuur. Ik zal dit kader jaarlijks evalueren en actualiseren.

Naast het algemene beleidskader rond cultuurparticipatie wil ik ook werk maken van zeer specifieke, gerichte, beleidsmaatregelen die noodzakelijk zijn om drempels weg te nemen die de cultuurparticipatie van doelgroepen met bijzondere kenmerken bemoeilijken of zelfs onmogelijk maken.

Met het recent operationeel worden van de Cultuurdatabank en het CultuurWeb is een belangrijke stap gezet in de kwantitatieve en kwalitatieve communicatie tussen de diverse actoren binnen het veld en naar het cultuurpubliek toe. De Cultuurdatabank zit momenteel nog in haar startfase en zal verder uitgebouwd worden.

Via Re-Creatief Vlaanderen wordt op systematische wijze de participatie van burgers aan het brede culturaanbod gepeild en geduid. Deze gegevens zullen in belangrijke mate bijdragen tot een actualisering van de beleidsinstrumenten.

In 2005 maakte de federale overheid wettelijk werk van een aantal aspecten van het vrijwilligerswerk. In dit kader gaf ik in samenwerking met de Vlaamse minister van Welzijn opdracht tot een verkennend en adviserend onderzoek m.b.t de verzekerings- en aansprakelijkheidsaspecten van de vrijwilligers als individu en het vrijwilligerswerk als werkomgeving. Dit onderzoek zal in 2006 verschillende verzekeringspolissen, cases en bestaande beleidsinstrumenten onderzoeken, screenen en hierover een toegankelijke informatiebrochure voorbereiden. Tegelijkertijd levert dit onderzoek concrete adviezen aan de Vlaamse overheid over eventuele relevante beleidsvoering. Dit alles kader ik in mijn beleidsvoering om de toenemende administratieve, juridische en financiële druk op het verenigingsleven beter te beheersen en te counteren

In 2005 bereikte ik een akkoord met de minister voor Welzijn over de ondersteuning van vrijetijdsinitiatieven voor personen met een handicap (tot voorheen ondersteund via het Vlaams Fonds voor de integratie van personen

met een handicap). Dit akkoord heeft de volgende consequenties: alles wat vrijetijdsvormgeving is blijft de verantwoordelijkheid van het Vlaams Fonds voor de integratie van personen met een handicap en alle andere vrijetijdsvormgeving gerelateerde functies worden naar de functionele administraties cultuur, jeugd, sport en media overgeheveld. Hiertoe zal men in 2006 de werkingen van vrijetijdsvormgeving, die werken met gehandicapten en door het Vlaams Fonds worden betaald, monitoren.

3.2 Culturele diversiteit

Ter concretisering van mijn beleidslijn culturele diversiteit wil ik in nauw overleg en betrokkenheid van de (cultuur-, jeugd- en sport-)sectoren zelf, maatregelen nemen die nauw aansluiten bij de noden en behoeftes van organisaties.

Daarom heb ik een traject opgestart waarbij steunpunten, de betrokken administraties, het Bloso en een aantal intermediaire organisaties samen zitten om in dialoog met de partners in alle sectoren uit te zoeken hoe we met zijn allen de culturele diversiteit in onze samenleving meer zichtbaar kunnen maken. Op deze manier wil ik meer dynamiek op gang brengen om te werken aan een aanbod dat zich kan spiegelen aan onze interculturele samenleving. Ik wil bijdragen aan het slechten van participatiedrempels en prioriteit maken van het bevorderen van culturele diversiteit binnen het personeels- en vrijwilligersbeleid van onze gesubsidieerde instellingen alsook binnen bestuurs-, advies- en beslissingsorganen. De start werd gegeven op 24 februari 2005. 52 mensen uit steunpunten, een aantal intermediaire organisaties en de administratie Cultuur, de administratie Media en het Bloso engageren zich om het traject mee vorm te geven. Zeven sectorale werkgroepen en één transversale werkgroep worden opgericht. Waar de sectorale werkgroepen de thematiek onder de loep nemen voor hun eigen sector, bewaakt de transversale werkgroep het globale traject, waakt ze over het proces en onderzoekt ze mogelijkheden tot optimale afstemming met het tewerkstellingsbeleid.

In een eerste fase, die eind mei afliep, brachten de verschillende werkgroepen een inventaris aan die een beeld geeft over de aandacht, de initiatieven en de visies over culturele diversiteit binnen hun sector. En dit zowel op het vlak van aanbod, participatie, personeelsbeleid en vrijwilligers. In een tweede fase gaat ieder binnen zijn sector na waar exacte noden en behoeftes zitten en hoe ik vanuit mijn beleid daar het beste op kan inspelen. Samen met de voorstellen m.b.t. een cultureel divers tewerkstellings- en vrijwilligersbeleid die in het najaar allemaal bij elkaar werden gebracht, wordt gewerkt aan het formuleren van een actieplan dat ik in februari 2006 naar buiten zal brengen.

3.3 Internationaal cultuurbeleid

In een speech op het theaterfestival heb ik de oprichting aangekondigd van een cel internationaal cultuurbeleid in de schoot van de administratie (ICB). In dit verband wordt een sterke interactie beoogd met de steunpunten, die op het vlak van de beleidsuitvoering concrete opdrachten kunnen krijgen. Daarmee is een belangrijk discussiepunt uitgeklaard en kan snel en concreet gewerkt worden aan de implementatie van dit beleid. Voor 2006 is alvast een budget van 3,5 miljoen euro gereserveerd, dat de volgende jaren nog zal aangroeien.

Er is nood aan het actualiseren van de organisatie van het Vlaams Internationaal Cultuurbeleid Het uitgangspunt is dat het ICB steeds ruimere en bredere taken invult doordat de actuele context de internationale dimensie van een Vlaams cultuurbeleid steeds belangrijker maakt. We willen het ICB gerichter en directer aansturen en kiezen dus voor een formule waarbij een uitgebreidere cel voor internationaal cultuurbeleid binnen de administratie aan de slag kan gaan. Deze cel kan bijgestaan worden door externe experts en experts uit de steunpunten die inspirerend en met een duidelijke visie hun knowhow ter beschikking stellen. De cel zelf zal bestaan uit een aantal vaste ambtenaren die op niveau van het departement de structurele bilaterale en multilaterale werking en het financiële beheer voor hun rekening nemen. Deze kern zal versterkt worden met ambtenaren op IVA-niveau, eventueel bijgestaan door roulerende contractuelen. Deze zullen, afhankelijk van hun opdracht, een bepaalde termijn in dienst van de administratie opereren. Deze personen zullen geworven worden in functie van de doelstellingen van het internationale cultuurbeleid. Deze kunnen ondermeer op het vlak liggen van het uitbouwen van een internationale communicatie binnen en buiten Vlaanderen, het verbeteren van de reeds bestaande aanwezigheid in het buitenland van kunstenaars, kunstcollecties, aanbod en presentatie in nationale bibliotheken en archieven (o.a. op het vlak van PR), het uitwerken van structurele netwerkvorming en het efficiënt uitbouwen van de aanwezigheidspolitiek op internationale belangrijke beurzen en evenementen. Daarbij gaat mijn bijzondere aandacht naar onze preferentiële partners, m.n. de Franstalige Gemeenschap, Nederland, Zuid-Afrika, Marokko, en China.

3.4 Grote instellingen en Fondsen

We besteden bijzondere aandacht aan de grote instellingen, die nog verder geresponsabiliseerd worden. In het geval van de voi, Vlaamse Opera resulteert dit in een toenemende aandacht voor budgetbeheersing en verhoging van de kwaliteit van het management. Specifiek met betrekking tot de opera wordt gewerkt aan een betere invulling van de gebouwen en wordt op basis van het verrichtte studiewerk bepaald welke plaats de opera kan innemen binnen BBB.

Met de zeven grote instellingen wordt onderhandeld over een nieuwe beheersovereenkomst. Ik wil die gelegenheid te baat nemen om met hen een gesprek ten gronde aan te gaan over hun toekomstige opdracht en over de besteding van hun middelen.

In het najaar komen er eveneens geactualiseerde samenwerkingsovereenkomsten met het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Vlaams Audiovisueel Fonds. De opstart van het Kunstendecreet, de nieuwe aanpak van het Internationaal Cultuurbeleid en het implementeren van een ondersteuningsinstrumentarium voor de cultuurindustrie zorgen ervoor dat de taakverwachting en -belasting van beide Fondsen gewijzigd zal worden.

3.5 Culturele Infrastructuur

We zochten en vonden een globale oplossing voor het probleem van de cultuurinfrastructuur. Zoals bekend waren de middelen in het Foci (Fonds voor culturele infrastructuur) ontoereikend om alle geplande nieuwe

infrastructuurwerken (met in het oog springend het Mas in Antwerpen en de plannen voor een Forum in Gent) te betalen. Een aantal grote werken is al in uitvoering of wordt eerstdaags opgestart: het Vlaams-Nederlands huis, de Opera in Antwerpen, deSingel, het KMSKA. Daarnaast werden we nog geconfronteerd met vragen uit andere steden. In de schoot van de Vlaamse regering werden methodes van alternatieve financiering onderzocht. We sloten ons bij deze pistes aan om de Vlaamse Gemeenschap in staat te stellen binnen de beperkte middelen van het Foci, alsnog de belangrijke culturele projecten te realiseren. Met het budgettair traject van ruim 101 miljoen euro, laat dat ons toe de volledige problematiek in één beweging op te lossen zonder dat hierdoor teveel roofofbouw wordt gepleegd op de beleidsruimte van de komende legislaturen. Voor de begeleiding van dit traject sluit ik een samenwerkingsovereenkomst met PMV.

3.6 Cultuur en Onderwijs

Nog dit najaar zal ik samen met Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, Frank Vandenbroucke een samenwerkingsakkoord voorleggen betreffende de aanvullende bevoegdheden cultuur, jeugd, sport & Brussel en werk, onderwijs & vorming. Dit samenwerkingsakkoord kan gezien worden als een verbreding en verdieping van het bestaande protocol onderwijs-cultuur. Het akkoord zal als een gezamenlijk engagement ook publiek gemaakt worden en zal jaarlijks in de maand december worden geëvalueerd en desgewenst aangevuld en gewijzigd worden.

Een van de belangrijkste actiepunten voor 2006 wordt de uitwerking van het concept Brede School en de aanzet tot eerste proefprojecten. Hiervoor werd nog in 2005 een stuurgroep opgericht met vertegenwoordigers van zowel de onderwijssector, de cultuur-, jeugd- en sportsector en de welzijnssector. Bedoeling is een breed draagvlak te vinden voor een sectoroverschrijdend, grensverleggend en uitdagend concept dat antwoorden kan vinden op vele vragen en noden die uit verschillende hoeken worden geformuleerd en kinderen en jongeren moeten ten goede komen. In dit samenspel moet de actieve kunstbeoefening notoir aanwezig zijn. In dit concept krijgen kinderen en jongeren letterlijk en figuurlijk de ruimte om zich kunstzinnig te ontplooien, te ontwikkelen en zich daarbij hopelijk ook oorverdovend te amuseren.

Ik wil ook aandacht besteden aan de belangrijke relatie tussen het kunsten-, erfgoed-, jeugdwerk- en sportieve veld en het onderwijsveld. Ik nodig hierbij de onderwijsactoren uit om hun curricula sterker in te zetten op bepaalde (culturele) knelpuntberoepen en nieuwe studierichtingen.

3.7 Cultuur en Toerisme

Cultuur en toerisme ontmoeten elkaar vaak en zijn wederzijds erg belangrijk. Steeds meer wordt het duidelijk dat zich tussen beide beleidsdomeinen een gemeenschappelijke ruimte ontwikkelde en wellicht ook nog zal uitbreiden.

Het is evident dat een Vlaamse beleidsvoering hier moet getuigen van een duidelijke, performante en efficiënte samenwerking. De eigenheid van cultuur (o.a in zijn visie, z'n praktijk en z'n actoren) is zeker niet congruent met deze van toerisme en recreatie. Dat hoeft ook niet, want beide beleidssectoren zijn

meer dan voldoende krachtig, levendig en succesvol om juist van uit deze eigenheid de samenwerking gestalte te geven.

Heel concreet wil ik samen met mijn collega-minister van Toerisme en Recreatie de komende maanden werken aan een concreet samenwerkingsprotocol. Hierin zullen we, elk met een eigen idioom, de gemeenschappelijke aandachtspunten omzetten in een gezamenlijke beleidspraktijk. Dit betekent concreet dat o.a. de functie "onthaal", de integratie van databanken (cultuur & toerisme), het beleid rond de kunststeden enz. in een geïntegreerde regie zullen opgenomen worden.

Ook voor de internationale aspecten van respectievelijk cultuur en toerisme zullen aan elkaar getoetst en waar nodig ook gelinkt worden.

3.8 e-Cultuur

Zoals ik al in mijn beleidsnota Cultuur 2004-2009 aangaf, wil ik werk maken van een integraal beleid m.b.t. e-cultuur in Vlaanderen. Dit beleid kan naast eigen accenten en investeringen aansluiten bij een internationaal en algemeen Vlaams beleid. Het is duidelijk dat een beleid m.b.t. e-cultuur gedragen dient te worden door de hele Vlaamse Regering vanuit de meerwaarde die uit de verbinding zelf ontstaat; een verbinding die eigen is aan de digitale media en de netwerkcultuur waarin we leven. Hierdoor wordt tegelijk ook een belangrijke impuls gegeven aan een coherent en toekomstgericht informatiebeleid voor de inwoners van Vlaanderen. Het cultuurbeleid wil hiervoor mee het denkkader uitzetten.

Ik wil in de loop van 2006 de visieontwikkeling op dit vlak ondersteunen en een integraal denkkader vormgeven. Daartoe start ik een traject op dat moet resulteren in een beleidsvoorbereidende tekst m.b.t. e-cultuur in Vlaanderen. Deze visieontwikkeling dient hand in hand te gaan met initiatieven op het vlak van communicatie en sensibilisering naar de eigen culturele sectoren. Het materiaal dat ter tafel komt, zal op middenlange termijn leiden tot het herbekijken van een aantal lopende initiatieven en maatregelen en resulteren in de opstart of versterking van een aantal goede praktijken. In tweede instantie zal er in de toekomst ook werk worden gemaakt van de afstemming met andere Vlaamse initiatieven op dit vlak.

3.9 Een nieuw beleidsinstrument voor de cultuurindustrieën

Tijdens de eerste maanden van 2005 werd, met specialisten uit het veld, gewerkt aan een omvattende strategische visie op de cultuurindustrie in Vlaanderen, in een internationaal perspectief. Deze visie gaat uit van economische en culturele uitgangspunten:

Economisch: de profitsector produceert, naast het gesubsidieerde veld, cultuurproducten van hoge kwaliteit maar ervaart de nadelen van een kleine markt en internationale ontwikkelingen. Daarnaast bieden de cultuurindustrieën perspectieven op tewerkstelling en een relatief hoge toegevoegde waarde. In Europa neemt hun economisch belang toe. Gezien de specifieke problemen van een aantal cultuurindustrieën (schaal, technologische innovatie, professionalisering, internationale ontwikkelingen, de vorming van netwerken),

werden economische ondersteuningsmaatregelen op hun wenselijkheid onderzocht.

Ook culturele elementen spelen mee: wat is de rol van kleine cultuurgemeenschappen in een geglobaliseerde wereld? Hoe verhouden private spelers zich t.o.v. de gesubsidieerde actoren? De private sector levert een belangrijke bijdrage tot de kwaliteit en de pluriformiteit van het aanbod.

Content of betekenis, creativiteit en innovatie spelen een belangrijke rol in de maatschappelijke en economische ontwikkeling.

Vervolgens is, samen met de Participatiemaatschappij Vlaanderen, gewerkt aan een blauwdruk voor een nieuw beleidsinstrumentarium voor de cultuurindustrie. Deze blauwdruk geeft een eerste overzicht van mogelijke ondersteuningsmaatregelen en de financiering ervan. Voorts geeft dit document een eerste voorstel voor de organisatorische invulling van de beleidsuitvoering.

Nog dit najaar wordt er werk gemaakt van een oplijsting van beleidsinstrumenten die kunnen gehanteerd worden binnen de specifieke deeldomeinen. Meteen zullen ook gesprekken met de diverse actoren van start gaan met een mapping van de diverse cultuurindustrieën

In 2006 wordt een eerste concretisering van het beleidsinstrumentarium in het vooruitzicht gesteld. De organisatie zal worden opgericht en uitgebouwd, en de eerste projecten zullen worden goedgekeurd. Gezien het gemengde karakter van dit nieuwe beleidsveld, cultureel en economisch, zal ik omtrent dit beleid een samenwerkingsovereenkomst afsluiten met de Minister van Economie.

3.10 Leenrecht en Billijke Vergoeding

In het kader van de uitvoering van het Koninklijk Besluit van 25 april 2004 op het openbaar leenrecht heb ik dit najaar een akkoord bereikt met de beheersvennootschap Reprobel in verband met de gecentraliseerde inning voor de uitleeninstellingen die onder de bevoegdheid vallen van de Vlaamse Gemeenschap.

Het akkoord heeft betrekking op de drie eerste uitbetalingen van het leenrecht, c.q. op de referentiejaar/inningjaar 2004/2005, 2005/2006 en 2006/2007. Voor het eerste referentiejaar wordt € 1.000.000 beschikbaar gesteld; voor het tweede referentiejaar € 1.150.000 en voor het derde referentiejaar € 1.300.000. Dit impliceert dat los van de tussentijdse evaluaties volgend op de repartities, uiterlijk in het najaar van 2006 een nieuw overleg noodzakelijk is om de engagementen voor de daaropvolgende jaren vast te leggen. Met dit akkoord wordt het KB uitgevoerd op een manier die én voor de auteurs én voor onze bibliotheken optimaal genoemd kan worden.

Het Regeerakkoord vermeldt een aantal concrete engagementen vanwege de Vlaamse overheid m.b.t de Billijke Vergoeding en SABAM. Deze engagementen zijn ingegeven door de administratieve en financiële lasten die o.a door deze beide aspecten worden veroorzaakt.

Ik heb de voorbije maanden contact genomen met een aantal belangrijke beheersvennootschappen (Sabam, Uradex en Simim), met de gemeentebesturen (via VVSG) en met het informele overlegplatform van de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport. Daarbij trek ik de volgende conclusies.

Het is duidelijk dat de beheersvennootschappen belangrijke verbeteringen aan hun communicatie, hun informatie en hun inningsystemen hebben aangebracht. De respectievelijke websteaks zijn sterk verbeterd, er zijn tariefsimulatoren en er zijn heel wat bilaterale overlegmomenten met subsectoren. Voor de Billijke Vergoeding zijn de uitbetalingen aan de artiesten, zij het met grote vertraging, gestart. Het overleg met deze beheersvennootschappen is nog volop lopende, want er zijn nog een aantal onbeantwoorde vragen.

De VVSG gaf een belangrijk signaal, want heel wat gemeentebesturen hebben de kosten en administratie voor de Billijke Vergoeding geïncorporeerd in de tarieven voor het verenigingsleven. Dit betekent dat een het probleem van financiële en administratieve lasten gedeeltelijk is opgelost. Het is mij daarbij niet duidelijk in welke mate dat de gemeentebesturen hun tarieven verhoogden. De berichten hieromtrent zijn niet eenduidig.

Vanuit de veldsectoren is de probleemstelling nog niet haarscherp geformuleerd. Het staat buiten kijf dat er nog tal van wrijvingen en onduidelijkheden blijven, zowel op het administratieve als financiële vlak. Er blijven ook enkele specifieke probleemgebieden, o.a de kleinschalige straat- en buurtfeesten, de feestjes in verenigingslokalen en zeker ook de zgn. tentfuiven. Maar de frequentie noch de aard van deze knelpunten zijn voldoende bekend, zodat een oplossing hier niet voor de hand ligt.

Al deze vaststellingen brachten mij tot de volgende voorlopige vaststellingen. Er is duidelijk nood aan een veel duidelijkere probleemstelling, zowel van de veldactoren als van de beheersvennootschappen. Hiertoe zal ik op korte termijn zelf een gesprekstafel regisseren, waarop de betrokken partijen, in overleg en samen- of tegenspraak een concrete analyse kunnen maken. In een volgende fase kan dan gewerkt worden aan concrete beleidsdaden vanwege de Vlaamse overheid. Ik wil hierbij zeker de rechten van de betrokken scheppende en uitvoerende kunstenaars blijven respecteren en in overleg met mijn collega-ministers die ook bij deze probleemstelling betrokken zijn, de engagementen van het Regeerakkoord uitvoeren.

---

4 DE PROFESSIONELE KUNSTEN

Dit jaar startte de uitvoering van de eerste fase van het kunstendecreet, met als belangrijkste kenmerken een substantiële stijging van de middelen, een inhaaloperatie ten aanzien van beeldende en audiovisuele kunsten, architectuur, sociaal-artistieke en educatieve werking, en scherpe beleidskeuzes die de sectoren responsabiliseren en hen zeer sterk aanzetten om door samenwerking hun overheadkosten te reduceren.

We kunnen terecht spreken van een trendbreuk die nodig is om de toekomst van de (podium)kunsten te verzekeren. De volgende fases in de uitvoering van het kunstendecreet komen nu in snel tempo op ons af: werkbeurzen en projectsubsidies (najaar 2005), luik muziek van het kunstendecreet (voorjaar 2006), eerste tussentijdse evaluatie (voorjaar 2007). De contouren van de onderliggende visie zullen met elke nieuwe stap duidelijker worden. Het is van groot belang dat de sector de signalen van de overheid oppikt en actief meewerkt aan de koerswijziging.

Het Kunstendecreet biedt een breed en zeer algemeen kader voor de subsidiëring van de kunsten. Er zijn structurele subsidies die worden toegekend voor periodes van vier of twee jaar. Daarnaast voorziet het decreet ook in rechtstreekse ondersteuning aan kunstenaars en in projectmatige ondersteuning. Dit decreet is "schottenloos", een ingrijpende verandering die ertoe leidt dat de diverse subsectoren budgettair niet van elkaar zijn afgeschermd. Het volledige kunstenbudget wordt dus in zijn globaliteit bekeken en verdeeld.

De procedure startte in het najaar van 2004. Nadat 296 organisaties hun aanvragen instuurden, waarvan slechts 22 onontvankelijk bleken, werden deze op twee manieren beoordeeld. Externe beoordelingscommissies adviseerden op de artistieke kwaliteiten. De administratie beoordeelde de zakelijke gelijkheid. In april mondde dit uit in preadviezen, meteen ook de start van het publieke debat.

Op 15 mei werden de eindadviezen aan mij overgemaakt. Op 24 juni 2005 heb ik mijn voorstel van beslissing voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

De totale kost van het kunstendecreet bedraagt € 104.214.000 tegenover vroeger € 88.258.000, de structurele steun aan de muziek niet meegenomen. Dit betekent concreet een stijging van bijna 16 miljoen euro, m.n. € 15.956.000.

Met een stijging van 16 miljoen euro (18%) geeft deze beslissing een sterke impuls aan de Vlaamse kunstenwereld. Ze biedt vele gezelschappen en instellingen een structurele en financiële zekerheid. Sommige realiseren een opmerkelijke stijging, andere krijgen een subsidie die hen artistiek en zakelijk alle kansen geeft. De belangrijkste stijgers zijn de beeldende kunsten (+ 3,4 milj. euro), de architectuur en vormgeving (+ 198.000 euro), de kunsteducatieve (+ 775.000 euro) en de sociaal-artistieke initiatieven (+ 692.000 euro).

Er is een belangrijke vernieuwing met 30 nieuwe erkenningen op 159 instellingen en gezelschappen. Dit betekent dat één vijfde van de structureel gesubsidieerde organisaties nieuwe initiatieven zijn.

Bij de beslissing van de Vlaamse regering speelden de volgende elementen een rol:

- De steeds terugkerende basisgedachte: een performante ondersteuning en ontwikkeling van de kunsten. Hierbij benemen kwaliteit en uitstraling een centrale plaats;
- Het realiseren van een belangrijke inhaaloperatie voor een aantal achtergestelde sectoren, zoals voorzien in het Regeerakkoord. Concreet gaat het hierbij over beeldende kunsten, de architectuur, de sociaal-artistieke en de kunsteducatieve initiatieven.

Het Vlaams Regeerakkoord spreekt in het hoofdstuk Cultuur over "prioritair inzetten op beeldende kunst". Ook in mijn beleidsnota besteed ik aandacht aan deze noodzakelijke "inhaalbeweging".

In het kader van het Kunstendecreet is reeds een eerste stap gezet: de middelen voor organisatievormen werden gevoelig verhoogd. Het is de bedoeling dat dit najaar ook het budget voor de ontwikkelingsgerichte beurzen en projectbeurzen voor (beeldende) kunstenaars (voor het werkjaar 2006) opgetrokken kan worden.

Mijn beleidsnota vermeldt ook dat er een beleidsplan voor beeldende kunsten zal geschreven worden. In juli 2005 is een werkgroep, samengesteld uit een representatieve doorsnede van het veld, voor het eerst bijeengekomen om een traject uit te stippelen dat loopt tot de zomer van 2006. De uitkomst van deze werkgroep zal een beleidsvoorbereidend document zijn waarin alle aspecten van het veld (kunstenaar, bemiddelaars, collecties, opleiding, verzamelaars,...) belicht zullen worden.

Het moet de ambitie uitdragen van een meerjarenplan waarop we de acties en beslissingen van het komende decennium kunnen baseren.

Met de ingang van het kunstendecreet hebben de sociaal-artistieke projecten een nieuwe start genomen. Na een aantal jaren van experiment werd in het kunstendecreet een regeling voor de sociaal-artistieke projecten opgenomen. Een geïntegreerd beleid ten aanzien van sociaal-artistieke werkingen en projecten moet oog hebben voor de toepasbaarheid in verschillende domeinen. De opname in het kunstendecreet geeft een bijzondere waardering en inkleuring aan de rol die zij ook in deze context spelen.

- Het waarborgen van een voldoende divers aanbod, waarin brede lagen van de bevolking aansluiting vinden. Dit behoedt de sector voor verschraling, voor een al te eenzijdig invulling en een te sterke concentratie in enkele centrumsteden;
- Het verzekeren van de leefbaarheid van alle organisaties die we subsidiëren, met bijzondere aandacht voor tewerkstelling in de sector en hun reële sociale noden;
- Het voorzien van een realistisch budgettair kader voor de uitvoering van het Kunstendecreet. Deze beslissing stelt voldoende middelen ter beschikking voor artistieke ambities, vernieuwing en meteen ook consolidering van bestaande kwaliteit. Maar we stappen niet mee in onbeperkte groeiscenario's. Na deze oefening kunnen we stellen dat in zeer veel

gevallen, zowel op niveau van diverse disciplines als voor instellingen en gezelschappen, de grenzen van de groei bereikt zijn.

In de beslissing van de Vlaamse Regering zijn in het totaal 180 voorzieningen voor subsidiëring opgenomen. Deze zijn als volgt verdeeld:

Instellingen en gezelschappen	159
Periodieken	11
Grote instellingen	5
Steunpunten	5
TOTAAL	180

De stijging van de middelen is het duidelijkst voor een aantal sectoren & disciplines:

	2005	2006	verschil	%
Kunstencentra & werkplaatsen podia	9.387.000	13.190.000	3.803.000	40,51
Beeldende kunsten	2.439.000	5.917.000	3.478.000	142,60
Architectuur & vormgeving	347.000	545.000	198.000	57,06
Sociaal-artistieke sector	1.163.000	1.855.000	692.000	59,50
Festivals	2.422.000	3.805.000	1.383.000	57,10
Kunsteducatieve sector	225.000	1.000.000	775.000	344,44
Muziektheater	2.248.000	3.250.000	1.002.000	44,57
Audio-visuele org. & festivals	1.872.000	2.610.000	738.000	39,42

De totale kost van het kunstendecreet (minus structureel de muziekorganisaties) bedraagt dus € 104.214.000.

Vanuit eigen middelen kunnen we € 95.714.000 heroriënteren op het kunstendecreet. Daarbij hebben wij maximaal gezocht naar middelen binnen andere programma's en fondsen die we konden transfereren naar het Kunstendecreet.

Structurele subsidiëring	84.726.000
Projectmatige subsidiëring	3.532.000
Overdracht uit middelen vanuit de Nationale Loterij	3.000.000
Overdracht vanuit Jeugd-cultuurinitiatieven	225.000
Overdracht vanuit Limburgfonds	1.548.000
Overdracht vanuit Internationale kredieten	1.127.000
Overdracht vanuit het Vlaams Fonds voor de Letteren	330.000
Overdracht vanuit Muziekunstendecreetecreet	195.000
ALGEMEEN TOTAAL	94.600.000
Index 2006 volgens begroting	1.031.000
Totaal eigen middelen	95.714.000

Van de 16 miljoen aan bijkomende middelen hebben wij € 7.500.000 gehaald uit beschikkingen tussen de organisaties onderling en uit overdrachten uit andere kredieten en fondsen. Ik heb dan ook extra financiële inspanningen bedongen van de Vlaamse regering van € 8.500.000 om dit Kunstendecreet een optimale start te bezorgen.

---

5 CULTUREEL ERFGOED

Binnen het beleidsveld cultureel erfgoed tekent zich een belangrijke evolutie af: in 2006 speelt het Erfgoeddecreet voor het eerst ten volle. Vanaf 2007 kunnen nieuwe koepelorganisaties binnen het Decreet op de Volkscultuur ondersteund worden, vanaf 2008 kunnen nieuwe culturele thema-archieven gesubsidieerd worden en in 2009 start voor alle musea en erfgoedconvenants een nieuwe beleidsperiode. Dan heb ik het nog niet gehad over de expertisekernen die zich volop ontwikkelen, namelijk de 'overkoepelende samenwerkingsverbanden' zoals de Vlaamse kunstcollectie en het Platform voor Archivering en Conservering van Kunstcreaties op Elektronische en Digitale dragers.

De grote achterstanden binnen de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed, ook ten opzichte van het buitenland, nopen tot een inhaaloperatie. In oktober 2002 sprak de toenmalige minister de wens uit te beschikken over een masterplan voor het cultureel erfgoed. In 2003 werd met het opstellen ervan gestart. In 2006 wens ik over het traject Masterplan cultureel erfgoed te rapporteren aan het Vlaams Parlement en zal ik de missie, een visietekst en de langetermijndoelstellingen waarop een geïntegreerd en integraal cultureel-erfgoedbeleid voor Vlaanderen gestoeld moet zijn, bekendmaken. Vanaf 2007 wil ik het cultureel-erfgoedbeleid zowel voor wat betreft de verwerving als het behoud en beheer, het onderzoek en de publieksontsluiting aan deze doelstellingen ophangen.

Daarbij worden de resultaten van recente onderzoeken (onder meer digitaal erfgoed, bewaarbibliotheken, enz.), de verdere afstemming van regelgeving, de samenwerking met andere beleidsdomeinen zoals bijvoorbeeld onroerend erfgoed, toerisme en onderwijs alsook het streven naar een complementair beleid met de gemeenten en de provincies meegenomen.

5.1 Erfgoedconvenants

De Vlaamse Regering sprak de intentie uit twee nieuwe erfgoedconvenants te sluiten voor de periode 2006 - 2008. Nog dit jaar zal ik hierover de nodige afspraken maken met Sint-Truiden en Comeet (intergemeentelijk samenwerkingsverband voor Cultuur in het Meetjesland). Op de begroting van 2006 voorzie ik hiervoor bijkomend 500.000 euro.

5.2 Volkscultuur

Het Decreet op de Volkscultuur zal in de loop van 2006 gewijzigd worden. In navolging van de ratificatie van de Unesco-conventie immaterieel erfgoed wens ik de regelgeving met betrekking tot de sector volkscultuur (cultuur van alledag en immaterieel erfgoed) aan te passen. Ik zal van de gelegenheid gebruik maken om de regelgeving met betrekking tot dit domein in het Erfgoeddecreet schuiven. De sector kan namelijk nu al een beroep doen op projectsubsidieering via het Erfgoeddecreet.

5.3 Musea

In het Erfgoeddecreet werden het Kasteel van Gaasbeek, het KMSKA en het MuHKA benoemd als instellingen van de Vlaamse Gemeenschap. Hierdoor moeten deze drie musea voldoen aan de erkenningsvoorwaarden en worden ze gelijkgesteld met een erkend museum. Ik wil elk van deze musea voldoende middelen ter beschikking stellen om hun functie ten volle op te nemen.

Het Kasteel van Gaasbeek sprak in haar beleidsnota de intentie uit te evolueren naar een expertisecentrum over de kasteelcultuur. Het MuHKA wenst een actief beleid te voeren rond hedendaagse beeldende kunst en beeldcultuur, rekening houdend met de basisfuncties van de museumwerking. Het KMSKA moet er in de eerste plaats naar streven een voorbeeldfunctie te vervullen voor de museumsector in Vlaanderen. Tevens moet zij een gerespecteerde positie verwerven op het internationale vlak, en dit in samenwerking met het Groeningemuseum te Brugge en het Museum voor Schone Kunsten te Gent.

Voor het KMSKA worden bijzondere inspanningen gedaan om de renovatie van de technische installaties van het gebouw in goede banen te leiden. Daarenboven wordt de verzelfstandiging van het museum verder voorbereid.

Vanaf 2006 komen ook erkende musea, ingedeeld bij het basisniveau, in aanmerking voor werkingssubsidies. Hiermee komt het Erfgoeddecreet tegemoet aan de verzuchtingen uit het veld. De instapvoorwaarden voor het verkrijgen van het kwaliteitslabel 'erkend museum' zijn vrij hoog. Zo moet elk museum beschikken over een up-to-date inventaris, minstens anderhalf bezoldigd personeelslid tewerkstellen en open zijn voor het publiek. Ook moeten de vier basisfuncties naar behoren uitgeoefend worden. Een goed collectiebeleid dat gericht is op het behoud van het cultureel erfgoed, naast het voeren van een gericht publieksbeleid, is noodzakelijk. Om hieraan tegemoet te komen, werd een forfaitair bedrag van 12.500 euro, 50.000 euro en 250.000 euro ingeschreven als werkingssubsidie voor een erkend museum, ingedeeld bij respectievelijk het basisniveau, het regionale niveau en het landelijke niveau.

5.4 Archieven

In het najaar 2006 moeten nieuwe thema's bekend worden gemaakt op basis waarvan culturele thema-archieven gesubsidieerd kunnen worden. Een evaluatie van de werking van de huidige culturele thema-archieven is een eerste stap. Vervolgens is er een onderzoek nodig naar de knelpunten, de noden en de wensen.

Op langere termijn wordt ook gewerkt aan een actieplan voor de archiefsector. De problematiek van de bewaarbibliotheken en de publiekrechtelijke archiefinstellingen zal hierin worden meegenomen.

5.5 Collectie van de Vlaamse Gemeenschap

In het voorjaar van 2005 werd een eerste lijst met definitief beschermde topstukken gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad.

Een volgende stap is het omzetten van de opgestelde proeflijsten in definitieve beschermingen en het opstellen van bijkomende proeflijsten als eerste inventaris van waardevol roerend cultureel erfgoed.

In 2005 werden binnen dit kader (na de eerdere verwerving van de Ensor-tekening in 2004 voor het MHK Gent) twee belangrijke ad hoc dossiers opgestart. Op vraag van het MuHKA werd het dossier 'Prova-Car' (Panamarenko) opgestart wat resulteerde in een aankoop; op vraag van het Groeningemuseum loopt het dossier 'Lucca retabel' (Vranken Vanderstockt).

In 2006 zal een veralgemeende experimentele regeling 'sleutelwerken collectie' uitgewerkt worden. Deze regeling moet afgestemd worden met de bestaande regelingen en deze op termijn geheel of gedeeltelijk vervangen. Ook moet nagegaan worden in welke mate deze regeling in een Topstukkenfonds met een uitgebreidere actieradius kan ondergebracht worden.

Er werd zeer recent een universitaire onderzoeksopdracht (universiteit Hasselt, Prof.Dr. A. Draye) uitgeschreven naar de problematiek, de mogelijkheden en opportuniteiten van de Vlaamse bevoegdheid op vlak van successierechten, voor de collectieopbouw van de Vlaamse musea en erfgoedinstellingen en voor de collectie van de Vlaamse Gemeenschap. Een eerste deel van het onderzoek omvat een rechtsvergelijkend onderzoek van de regelgeving en het beleid in enkele Europese landen. Op grond van deze resultaten worden in een tweede onderdeel suggesties uitgewerkt ten behoeve van de regelgeving in de Vlaamse Gemeenschap, rekening houdend met de eigenheid van de situatie in Vlaanderen. Medio 2006 wordt deze studie, inclusief beleidssuggesties, opgeleverd.

In 2005 werd het bestaande beleid binnen collectiewerking verder gezet. De aandacht bij de eigen verzameling dient ook in 2006 prioritair te gaan naar het optimaliseren van het behoud, het beheer, de digitalisering en de ontsluiting. Er moet gewerkt worden aan de verdere integratie van externe deskundigheid binnen de continue interne werking (opstellen collectie-, restauratie- en calamiteitenplan). De inhaalbeweging op het gebied van registratie, digitalisering, beeldbeheer, conservatie en restauratie wordt op een efficiënte manier aangepakt en uitgebouwd. In het kader van een geïntegreerd beleid wordt regelmatig overleg gepleegd met andere collectiebeheerders. Zo kunnen onze kerntaken op alle actoren binnen het cultureel erfgoed afgestemd worden. Beter geregistreerde, beter gepreserveerde of geconserveerde en beter gecommuniceerde bezittingen dragen bij tot het imago van deze collectie.

5.6 Week van de Smaak

De Week van de Smaak wenst zoveel mogelijk mensen de kans te geven om op een toegankelijke wijze kennis te maken met "smaak" en te genieten van erfgoed, studies en verhalen over eten en drinken, gastronomie en alles wat daarbij komt kijken; en dit vanuit een cultureel perspectief.

De Week van de Smaak wordt opgevat als een groeitraject, dat op enkele jaren tijd op kruissnelheid kan komen als volwaardig landelijk, jaarlijks, evenement. De coördinatie gebeurt door het Vlaams Centrum voor Volkscultuur vzw. In het

najaar van 2006 wordt deze week voor het eerst gelanceerd en zal uitpakken worden met zoveel mogelijk kwalitatief hoogstaande en toch toegankelijke publieksmanifestaties.

---

6 SOCIAAL-CULTUREEL WERK

6.1 Lokaal cultuurbeleid

Het decreet van 13 juli 2001 heeft op (bijna) vier jaar tijd voor heel wat nieuwe dynamiek gezorgd in de Vlaamse en Brusselse gemeenten.

Sinds 1 januari 2002 hebben al 212 gemeenten een aanvraag ingediend om in te stappen in nieuwe onderdelen van het decreet. Bij 186 gemeenten is een gesubsidieerde cultuurbeleidscoördinator aan de slag; 174 cultuurbeleidsplannen werden al goedgekeurd.

Daarnaast beschikken 305 gemeenten over een door de Vlaamse gemeenschap gesubsidieerde openbare bibliotheek en hebben 61 gemeenten een gesubsidieerd cultuurcentrum.

In 2006 worden opnieuw bijkomende financiële middelen voorzien die een verdere dynamiek binnen dit decreet moeten verzekeren.

Na ruim drie jaar uitvoering van het decreet stellen we wel vast dat een aantal van de in het decreet voorziene instrumenten een te grote planningsdruk leggen op de gemeenten.

Planlastverlaging dringt zich dan ook op. In nauwe afspraak met de commissie cultuur van het Vlaams parlement wordt dan ook een voorstel van decreet ingediend dat, met ingang van 1 januari 2006, een aantal bepalingen van het decreet lokaal cultuurbeleid wijzigt met het oog op een administratieve vereenvoudiging in de relatie van de Vlaamse Gemeenschap met de gemeenten.

Dit najaar ga ik reeds van start met een traject dat tegen de zomer van 2006 een eerste grondigere evaluatie van het decreet moet voorbereiden. Op die manier zorgen we ervoor dat gemeentebesturen vanaf 2007 binnen de (eventueel) geactualiseerde contouren hun beleidsplan voor de volgende gemeentelijke legislatuur kunnen voorbereiden.

In 2005 vieren we het dertigjarige bestaan van de cultuur- en gemeenschapscentra in Vlaanderen. Dit fijnmazige netwerk aan lokale infrastructuur heeft ontegensprekelijk een onuitwisbare inkt gedrukt op het cultureel landschap in Vlaanderen. Het decreet op het lokaal cultuurbeleid stond een grondige herstructurering voor van het landschap. Naast de reeds vermelde planlastverlichting, zal ook deze sector betrokken worden in een evaluatie van de toepassing van de doelstellingen die toen werden geformuleerd. In dit licht komt ook het systeem van de variabele subsidie aan bod.

De uitbouw van een nieuwe Vlaamse Centrale Catalogus voor de Nederlandstalige openbare bibliotheken liep in 2005 een belangrijke vertraging op. Het uitgetekende concept bleek uiteindelijk niet realiseerbaar en moest worden stopgezet. Het project blijft echter een noodzakelijke opstap naar de digitale bibliotheek. Op basis van de resultaten van een externe studie wordt bekeken hoe de Vlaamse Centrale Catalogus kan worden geënt op de in

opbouw zijnde Provinciale Bibliotheeksystemen (PBS). Een direct gevolg moet onder meer zijn dat binnen de individuele bibliotheek het catalogiseren van de eigen collectie zo goed als volledig kan worden afgebouwd zodat er binnen het personeelsbestand ruimte vrijkomt voor meer klantgerichte taken (inlichtingenwerk).

De blindenbibliotheken, ten slotte, zetten verder stappen in het digitaliseren van hun collectie gesproken en braille boeken, mede op basis van het gesubsidieerde Daisy project. Zij sluiten hiermee aan bij ontwikkelingen in het buitenland en bieden daardoor meer mogelijkheden aan hun gebruikers, die, omwille van de vergrijzing, in aantal blijven stijgen.

Ook de plaatselijke openbare bibliotheken kunnen in de distributie van deze materialen een aanvullende rol spelen.

Gelet op de nieuwe uitdagingen waarmee zowel de blindenbibliotheken als de productiecentra van braille en gesproken boeken worden geconfronteerd zal er in de loop van 2006 een audit worden uitgevoerd om de situatie in kaart te brengen en, met het oog op een optimale dienstverlening, nieuwe beleidslijnen uit te tekenen.

6.2 Sociaal-cultureel volwassenenwerk

De eerste jaren van uitvoering van het decreet leidden wat betreft erkenning en subsidiëring tot de volgende stand van zaken:

- 56 erkende verenigingen, waarvan één nieuwe vanaf 2006;
- 19 gespecialiseerde vormingsinstellingen, waarvan drie nieuwe vanaf 2006
- 3 syndicale vormingsinstellingen;
- 3 federaties voor personen met een handicap;
- 1 federatie van vormingsdiensten voor personen met een handicap;
- 1 vormingsinstelling voor gedetineerden;
- 32 sociaal-culturele bewegingen waarvan drie nieuwe vanaf 2006;
- 13 regionale volkshogescholen.

Deze stand van zaken betekent een eerste ijkpunt in de ambitie van het nieuwe decreet om via de erin vervatte herstructurering het sociaal-culturele werk terug naar de wortels te brengen, duidelijker te positioneren en maatschappelijk te herwaarderen. Nieuwe werkvormen zoals volkshogescholen en bewegingen zagen het licht.

Voor de ontwikkeling van de regionale volkshogescholen worden alle middelen ingezet om deze jonge organisaties alle kansen te geven om een belangrijke speler te worden en te zijn in het domein van het levenslang en levensbreed leren. De budgettaire middelen die hiervoor bijkomend werden vrijgemaakt in de begroting van 2005 worden mee vanuit de administratie begeleid en van nabij opgevolgd.

De evaluatie van het decreet, voorzien in de eerste helft van 2005, wordt in overleg met de sector verschoven naar midden 2007. In 2006 zal overleg worden gepleegd en afspraken gemaakt met de sector om de aanloop naar de grondige evaluatie van het decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk voorzien voor 2007 te starten.

Intussen wordt gewerkt aan een decreetaanpassing vanuit de vaststelling van de nood aan inperking van de planlast en aan vereenvoudiging. Het in 2005 hieromtrent gestart overleg zou vanaf 2006 moeten leiden tot een eerste effectieve realisatie van de vermindering van de planlast.

Tenslotte wordt de administratie een nog belangrijkere speler in het debat en beleid rond levenslang en levensbreed leren. Vanuit de bevoegdheden werk, onderwijs en vorming werken de ministers aan de uitbouw van een versterkt geïntegreerd onderwijs- en vormingsbeleid. Dit beleid is gericht op het stimuleren van levenslang en levensbreed leren en het versterken van de aansluiting tussen enerzijds onderwijs, opleiding en vorming en anderzijds de arbeidsmarkt. Om die samenwerking optimaal te laten verlopen is er een nieuwe structuur opgericht. Er wordt een duidelijk onderscheid gemaakt tussen beleidsbepalend (Ministerieel Comité), beleidsvoorbereidend (interdepartementale stuurgroep, hieraan zal de administratie actief participeren) en beleidsuitvoerend (o.a. vzw DIVA, waarin onder meer de voortrekkersrol van het steunpunt Socius wordt gevaloriseerd.)

6.3 Amateurkunsten

De Vlaamse gemeenschap voert wat betreft de amateurkunsten een ondersteuningsbeleid met een landelijke en internationale relevantie. De amateurkunsten worden ondersteund als hoogst relevant 'deel' van het sociaal-cultureel werk.

De Vlaamse gemeenschap heeft daarbij gekozen voor een landelijke ondersteuningsstructuur, gebaseerd op de traditionele verdeling in kunstdisciplines en deeldisciplines. Als aanvulling hierop bevat het amateurkunstendecreet tevens een luik projectsubsidiëring. Dit model blijft volgens ons de optimale vorm om de amateurkunstensector te ondersteunen en te professionaliseren. Toch dringen er zich een aantal wijzigingen op in het beleid om blijvend dynamisch in te spelen op actuele en toekomstige ontwikkelingen. Naar aanleiding van het aflopen van de eerste beleidsperiode en de evaluatie van de uitvoering van het decreet wordt in overleg met de organisaties voor amateurkunsten de aanpassing van het decreet voorbereid. Hiervoor werd de eerste beleidsperiode met één jaar verlengd. Dit gaf ons de gelegenheid om een aantal nieuwe klemtonen te leggen in samenspraak met de sector. Ook de rol en functie van het steunpunt VCA wordt in dit licht bekeken.

In de beleidsnota cultuur komt de semi-professionele werking als belangrijke nieuwe cultuurpraktijk naar voor. In een eerste toepassing zal dit nieuwe beleid vooral worden gesitueerd binnen de amateurkunsten. Kernbegrippen zijn kwaliteitsverbetering, participatie, samenwerking en interdisciplinariteit. Op die manier wordt mee uitvoering gegeven aan de door het regeerakkoord beoogde "versterking, verbreding en vernieuwing" van deze bloeiende sector.

6.4 Vlaamse circussen

In 2005 werd het gevoerde beleid geëvalueerd. Hieruit bleken twee zaken. Enerzijds werd duidelijk dat de afsprakennota met de erkende circussen niet het verhoopde resultaat bereikte. Zo bleek de afsprakennota niet de manier om

het traditionele circus te laten heropleven, noch om de kwaliteit van deze circussen te bevorderen. Anderzijds blijkt tevens dat er nood is aan een nieuw en ruimer kader waarbij ook aandacht is voor nieuwe vormen van circuskunsten.

2005 was voor de erkende Vlaamse circussen een overgangsjaar naar een beleid dat vanaf 2006 meer gericht zal zijn op spreiding van voorstellingen en projectsubsidies. De spreiding van de Vlaamse circussen gebeurt door de cultuurspreidende initiatieven 'Podium' en de vzw Cubido. Daarnaast zal er in 2006 werk worden gemaakt van een nieuw kader waarin de cross-over tussen het traditionele circus en de nieuwe circuskunsten een speerpunt zal worden.

6.5 Participatiebeleid naar mensen in armoede

In 2005 heeft het samenwerkingsverband van het fonds ter verhoging van de cultuurparticipatie rond de vzw Welzijnsschakels haar inspanningen verder gezet om de participatie van kansarmen aan cultuur te bevorderen. De beperkte financiële middelen lieten echter geen nieuwe initiatieven toe.

In het kader van het breed participatiedebat dat in 2006 zal worden gevoerd is het zeker de bedoeling om o.a. op deze specifieke doelgroep prioritair in te zetten, wat moet leiden tot een bredere aanpak van deze problematiek.

Bert Anciaux
Vlaams minister van
Cultuur, Jeugd, Sport en Brussel
